

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

DOPORUČENÍ

EVROPSKÁ RADA PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

DOPORUČENÍ EVROPSKÉ RADY PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

ze dne 18. června 2014

o pokynech ke stanovení sazeb proticyklických kapitálových rezerv

(ESRB/2014/1)

(2014/C 293/01)

GENERÁLNÍ RADA EVROPSKÉ RADY PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky a o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES⁽¹⁾, a zejména na článek 135 uvedené směrnice,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o makroobežetnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Evropské unie a o zřízení Evropské rady pro systémová rizika⁽²⁾, a zejména na čl. 3 odst. 2 písm. b), d) a f) a články 16 až 18 uvedeného nařízení,

s ohledem na rozhodnutí Evropské rady pro systémová rizika ESRB/2011/1 ze dne 20. ledna 2011, kterým se přijímá jednacím řádem Evropské rady pro systémová rizika⁽³⁾, a zejména na čl. 15 odst. 3 písm. e) a články 18 až 20 uvedeného rozhodnutí,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Procyklické zesilování finančních otřesů do reálné ekonomiky prostřednictvím bankovního systému a finančních trhů bylo jedním z nejvíce destabilizujících prvků globální finanční krize. Pokles ekonomiky, který následuje po období nadměrného růstu úvěrů, může vést k vysokým ztrátám v bankovním sektoru a způsobit bludný kruh. V této situaci mohou kroky, které úvěrové instituce podnikají v zájmu posílení svých rozvah, omezit poskytování úvěrů do reálné ekonomiky, a může tak dojít k prohloubení poklesu ekonomiky a k dalšímu oslabování rozvah těchto institucí. Toto procyklické zesilování otřesů zdůrazňuje význam vytvoření dodatečného kapitálu v bankovním odvětví v období, kdy se zvyšují rizika krize celého systému. Tato dodatečná kapitálová rezerva bankovnímu odvětví napomůže absorbovat neočekávané ztráty, přičemž bankovní odvětví bude i nadále poskytovat úvěry do reálné ekonomiky.
- (2) Byla přijata opatření za účelem zvýšení odolnosti bank vůči procyklické dynamice. V prosinci roku 2010 zveřejnil Basilejský výbor pro bankovní dohled („Basel Committee on Banking Supervision – BCBS“) řadu opatření k posílení regulace bankovního sektoru. Jedno z těchto opatření, k nimž BCBS vnitrostátním orgánům poskytl pokyny, zahrnuje proticyklickou kapitálovou rezervu. Pokyny BCBS byly v Evropské unii provedeny směrnicí 2013/36/EU.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽²⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 58, 24.2.2011, s. 4.

- (3) Úprava proticyklické kapitálové rezervy obsažená ve směrnici 2013/36/EU vychází ze zásady „usměrněného uvážení“. Podle této zásady orgány odpovědné za stanovení sazby rezervy při rozhodování o vhodné sazbě rezervy postupují podle pravidel a současně vykonávají své pravomoci v oblasti uvážení. Orgány odpovědné za stanovení sazby rezervy jsou proto povinny každé čtvrtletí zveřejňovat orientační ukazatel kapitálové rezervy jako referenční hodnotu, avšak je vhodné, aby při stanovení sazby rezervy tyto orgány používaly svůj úsudek.
- (4) Vnitrostátním pověřeným orgánům a Evropské centrální bance (ECB) (v případě členských států, které se účastní jednotného mechanismu dohledu) je svěřena odpovědnost za stanovení sazeb proticyklických kapitálových rezerv. Na základě směrnice 2013/36/EU je každý členský stát povinen pověřit veřejný orgán nebo subjekt, jehož povinností je určovat sazbu proticyklické kapitálové rezervy pro daný členský stát. Kromě toho jsou na základě nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi⁽¹⁾, svěřeny konkrétní úkoly v oblasti dohledu ECB. Považuje-li to za nezbytné, může ECB zejména uplatňovat požadavky na proticyklické kapitálové rezervy, které jsou vyšší než požadavky uplatňované vnitrostátními pověřenými orgány. Za tímto výhradním účelem se má za to, že ECB případně je pověřeným orgánem a má všechny pravomoci a povinnosti, které mají pověřené orgány na základě příslušných právních předpisů Unie. Obvykle by však za zveřejňování sazeb proticyklických kapitálových rezerv odpovídaly vnitrostátní pověřené orgány.
- (5) Směrnice 2013/36/EU stanoví, že Evropská rada pro systémová rizika (ESRB) může přijímat doporučení, která obsahují pokyny ke stanovení sazeb proticyklické kapitálové rezervy, určené pověřeným orgánům. ESRB může zejména poskytovat stanovisko k zásadám, jimiž se pověřené orgány budou moci řídit při rozhodování o vhodné sazbě rezervy, a vydávat pokyny k měření a výpočtu odchylky poměru úvěrů k HDP, jakož i k výpočtu orientačních ukazatelů kapitálové rezervy. ESRB může kromě toho vydávat pokyny ohledně proměnných, které indikují akumulaci systémového rizika spojeného s obdobími nadměrného růstu úvěrů ve finančním systému, jakož i ohledně proměnných, které indikují, že kapitálová rezerva by měla být zachována, snížena nebo zcela rozpuštěna.
- (6) Proticyklická kapitálová rezerva je vytvářena s cílem napomoci čelit procykličnosti ve finančním systému. Má-li se za to, že se cyklické systémové riziko bude zvyšovat, mělo by docházet k akumulaci kapitálu vytvořením rezerv, které zvyšují odolnost bankovního odvětví v krizových obdobích, kdy dochází ke ztrátám. To napomůže tomu, aby byly i nadále poskytovány úvěry, a ztlumí pokles finančního cyklu. Proticyklická kapitálová rezerva může rovněž napomoci zbrzdřit nadměrný růst úvěrů během vzestupu finančního cyklu.
- (7) Účelem orientačního ukazatele kapitálové rezervy není automatické stanovení rezervy, ani závaznost pro pověřený orgán. Z analýzy BCBS vyplývá, že odchylka poměru úvěrů k HDP je užitečným výchozím bodem při rozhodování o sazbách proticyklických kapitálových rezerv, avšak jeho výkon se může v jednotlivých zemích v průběhu času měnit. S ohledem na různorodost a dynamickou povahu finančních systémů, zvláštnosti národních hospodářství a podstatné rozdíly v dostupnosti údajů v Evropské unii by pověřené orgány při posuzování úrovně systémového rizika měly zohlednit řadu informací a podle toho stanovit sazbu kapitálové rezervy. Tyto informace by měly obsahovat dodatečné ukazatele, které signalizují vznik systémového rizika spojeného s obdobími nadměrného růstu úvěrů, zástupné ukazatele stupně finančního zprostředkování v ekonomice, jako například úroveň poměru úvěrů k HDP, a kvalitativní informace. Kvantitativní a kvalitativní informace používané pro toto posouzení, včetně orientačního ukazatele kapitálové rezervy a další ukazatele, jsou základem pro vysvětlení a odůvodnění rozhodnutí o sazbách kapitálové rezervy.
- (8) Z analýzy BCBS vyplývá, že odchylka poměru úvěrů k HDP a jiné ukazatele mohou někdy poskytovat zavádějící informace. Pověřené orgány by si této skutečnosti měly být vědomy, když činí závěr o udržitelné úrovni úvěrů v ekonomice a o vhodné sazbě proticyklických kapitálových rezerv. Pověřené orgány by proto měly pravidelně přehodnocovat povodivací hodnotu ukazatelů, jimž přiřkládají nejvyšší váhu.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 287, 29.10.2013, s. 63.

- (9) Objeví-li se rizika, může okamžité rozpuštění proticyklické kapitálové rezervy úvěrovým institucím napomoci absorbovat ztráty, přičemž tyto instituce i nadále poskytují úvěry do reálné ekonomiky a plní regulační kapitálové požadavky. Toto proticyklické použití kapitálové rezervy může zmírnit procyklické chování úvěrových institucí, které jinak mohou omezit poskytování úvěrů do reálné ekonomiky. Proticyklická kapitálová rezerva může být rozpouštěna postupně, pokud současně s poklesem finančního cyklu nedochází ke vzniku rizik a pokud již není ohrožena odolnost úvěrových institucí z důvodu nadměrného růstu úvěrů. Rozhodnutí o použití kapitálových přebytků vzniklých z důvodů rozpuštění kapitálové rezervy přijímají na základě svého uvážení pověřené nebo příslušné orgány.
- (10) Je důležité, aby orgán, který stanoví sazby proticyklické kapitálové rezervy, měl dobrou komunikační strategii. To napomáhá zvládnout očekávání veřejnosti, hraje významnou roli při koordinaci mezi pověřenými orgány a je zásadní pro důvěryhodnost, odpovědnost a účinnost makroobezřetnostní politiky. Podle směrnice 2013/36/EU jsou pověřené orgány povinny přijmout veškerá přiměřená opatření potřebná ke koordinaci načasování oznámení o sazbách kapitálových rezerv.
- (11) K vytvoření odolnějšího bankovního systému v Unii je třeba, aby pověřené orgány uznávaly sazby proticyklických kapitálových rezerv stanovených jinými členskými státy. Směrnice 2013/36/EU zavádí rámec pro uznávání sazeb kapitálových rezerv jiných členských států a pro uznávání nebo stanovení sazeb kapitálových rezerv třetích zemí. Kromě povinných vzájemných ujednání by pověřené orgány měly obecně uznávat sazby kapitálových rezerv stanovené jinými členskými státy. Aniž by byla dotčena budoucí doporučení ESRB, nezabývá se toto doporučení opatřeními pověřených orgánů v rámci Unie ve vztahu k sazbám proticyklických kapitálových rezerv třetí země.
- (12) Proticyklická kapitálová rezerva je součástí řady makroobezřetnostních nástrojů. V doporučení Evropské rady pro systémová rizika ESRB/2013/1 ze dne 4. dubna 2013 o průběžných cílech a nástrojích makroobezřetnostní politiky⁽¹⁾ je obsažen demonstrativní výčet nástrojů, které by členské státy mohly svěřit makroobezřetnostním orgánům. V rámci své strategie makroobezřetnostní politiky by pověřené orgány měly zvážit, kdy použít proticyklickou kapitálovou rezervu samostatně, kdy použít jiné nástroje a kdy kombinovat použití proticyklické kapitálové rezervy s jinými nástroji.
- (13) Z empirické analýzy vyplývá, že odchylka poměru úvěrů k HDP je za Unii jako celek nejlepším jediným ukazatelem, který signalizuje vznik rizik spojených s typem krize, k jejímuž zmírnění je určena proticyklická kapitálová rezerva. Ukázalo se, že odchylka poměru úvěrů k HDP je zásadním signálem v řadě specifikací této odchylky. Existuje několik metod pro výpočet této odchylky, které mají lepší indikační vlastnosti než metoda výpočtu, kterou ve svých pokynech navrhuje BCBS, avšak tyto metody bývají založeny na užších úvěrových agregátech, a mohou tak být méně odolné vůči finančním inovacím. Měření a výpočet odchylky poměru úvěrů k HDP a referenční sazby kapitálové rezervy v souladu s pokyny BCBS zvýší srovnatelnost v rámci Unie i mimo ni.
- (14) V některých členských státech může měření a výpočet, jež ve svých pokynech navrhuje BCBS, vést k odchylce poměru úvěrů k HDP, která špatně signalizuje vznik rizik, jež předcházejí finančním krizím. Vnitrostátní specifiky, kterými jsou například rozdíly ve struktuře a stupni vývoje finančního systému a v kvalitě a dostupnosti údajů o úvěrech, znamenají, že v některých členských státech může mít jiná metoda pro výpočet odchylky poměru úvěrů k HDP, než metoda uvedená v pokynech BCBS, silnější signalizační charakter. S cílem zohlednit tyto rozdíly a umožnit použití jiných metodik mohou pověřené orgány navíc měřit a vypočítávat odchylku poměru úvěrů k HDP za použití metody, která lépe odráží specifika příslušného členského státu.
- (15) Metodika, kterou BCBS stanovila ve svých pokynech a podle které se odchylka poměru úvěrů k HDP přiřazuje k referenční sazbě rezerv, která slouží jako orientační ukazatel kapitálové rezervy, je metodikou ad hoc. Empirické analýzy alternativních metodik, které se mohou jevit jako slibné, však nebyly provedeny v dostatečné míře tak, aby se jimi bylo možné řídit. Členské státy, které odchylku poměru úvěrů k HDP měří

(¹) Úř. věst. C 170, 15.6.2013, s. 1.

a vypočítávají za použití alternativní metody, která doplňuje metodiku zveřejněnou v pokynech BCBS, by kromě referenční sazby kapitálové rezervy uvedené v metodice BCBS měly vypracovat a zveřejnit referenční sazbu kapitálové rezervy, která bude odpovídat této alternativní metodice. Alternativní referenční sazbu kapitálové rezervy mohou jako doplněk k referenční sazbě kapitálové rezervy vypočtené za pomoci metodiky BCBS vypracovat a zveřejnit rovněž členské státy, které odchylku poměru úvěrů k HDP měří a vypočítávají v souladu s pokyny BCBS.

- (16) Z empirických zjištění vyplývá, že jako doplněk odchylky poměru úvěrů k HDP, který signalizuje vznik rizik pro celý systém, jež se týkají nadměrného růstu úvěrů ve finančním systému, mohou být použity i jiné proměnné. Mezi tyto proměnné se řadí případné nadhodnocení cen nemovitostí (např. poměr ceny a výnosu u komerčních a rezidenčních nemovitostí, cenové mezery a míry růstu), úvěrový vývoj (např. reálný růst celkových úvěrů nebo reálný růst bankovních úvěrů, odchylky od trendu deflované úrovně M3), vnější nerovnováha (např. saldo běžného účtu v poměru k HDP), síla bankovních rozvah (např. pákový poměr), dluhové zatížení soukromého sektoru (např. poměr nákladů na obsluhu dluhu vůči příjmům) a případné špatné ocenění rizika (např. cenový růst nemovitostí). Pověřené orgány by měly tyto proměnné zohlednit, když stanoví vhodnou sazbu proticyklické kapitálové rezervy. Bylo zjištěno, že kombinací těchto proměnných s odchylkou poměru úvěrů k HDP ve vícerozměrném modelu se zvyšuje schopnost signalizovat riziko. Je možné, že pověřené orgány budou chtít zohlednit i tyto modely.
- (17) Z empirických zjištění vyplývá, že ve většině členských států mají nejlepší schopnost signalizovat vznik rizik, jež vyžadují okamžité snížení či úplné rozpuštění proticyklické kapitálové rezervy, ceny finančního trhu. Z důvodu omezené dostupnosti dostatečně dlouhých časových řad těchto tržních ukazatelů není empirická analýza o fázi rozpuštění rezervy tak spolehlivá jako empirická analýza o fázi vytvoření této rezervy. Je rovněž obtížné určit proměnné, které ukazují, že proticyklická kapitálová rezerva může být postupně snížena, když riziko nadměrného růstu úvěrů pomine. Proměnné, které dobře fungují ve fázi vytváření proticyklické kapitálové rezervy, mohou být v zásadě rovněž podkladem pro rozhodnutí, že rezerva by měla být zachována, snížena nebo zcela rozpuštěna. Tyto proměnné však mohou rovněž poskytovat zavádějící informace. Odchylka poměru úvěrů k HDP například nemusí přesně odrážet rizika, pokud úvěry nadměrně rostly po delší dobu. Spolu s vývojem výzkumu a zkušeností ve fázi rozpuštění rezervy bude třeba soubor proměnných uvedených v tomto doporučení doplnit o další vhodné ukazatele, jakmile budou identifikovány. Celkově musí pověřené orgány ve fázi rozpuštění rezervy provést větší posouzení než ve fázi vytváření rezervy. Toto posouzení by rovněž mohlo být učiněno na základě znalosti trhu, posouzení v oblasti dohledu a zátěžových testů.
- (18) Pokud jsou tyto údaje v příslušném členském státě k dispozici, mělo by monitorování a zveřejňování minimálního souboru proměnných, které signalizují, že proticyklická kapitálová rezerva by měla být vytvořena, zachována, snížena či zcela rozpuštěna, přispět k jednotnosti a transparentnosti na straně pověřených orgánů. To by nemělo pověřeným orgánům zabraňovat v tom, aby zvažovaly další ukazatele nebo kvalitativní informace s ohledem na specifika daného členského státu a aby přikládaly vyšší váhu určitým proměnným ve vztahu k ostatním proměnným nebo aby přikládaly vyšší váhu kvalitativním informacím.
- (19) Doporučení ESRB se zveřejní poté, co generální rada o svém záměru je zveřejnit informovala Radu a dala jí příležitost se k tomuto záměru vyjádřit.

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

ODDÍL 1 DOPORUČENÍ

Doporučení A – Zásady

Doporučuje se, aby se pověřené orgány při posuzování a stanovení vhodných sazeb proticyklických kapitálových rezerv uplatňovaných v příslušném členském státě řídily těmito zásadami:

1. Zásada č. 1: (Cíl) Rozhodnutí o vhodné sazbě proticyklické kapitálové rezervy by měla být vedena cílem chránit bankovní systém vůči možným ztrátám spojeným se vznikem cyklického systémového rizika, a tím podporovat udržitelné poskytování úvěrů do reálné ekonomiky v průběhu finančního cyklu.

2. Zásada č. 2: (Orientační ukazatel kapitálové rezervy) Odchýlení poměru úvěrů k HDP od dlouhodobého trendu – odchylka poměru úvěrů k HDP – by mělo sloužit jako obecný počáteční bod, který je vodítkem pro rozhodnutí o sazbách proticyklických kapitálových rezerv, a to zejména ve fázi jejich vytváření. Při posuzování cyklického systémového rizika a stanovení vhodné sazby proticyklické kapitálové rezervy by však pověřené orgány měly rovněž zohlednit i jiné kvantitativní a kvalitativní informace. Mezi tyto informace patří informace, které odrážejí vnitrostátní specifika. Pověřené orgány by měly veřejnosti vysvětlit, jaké informace se používají a zohledňují při stanovení příslušné sazby kapitálové rezervy.
3. Zásada č. 3: (Riziko zavádějících informací) Pověřené orgány by měly posoudit informace obsažené v odchylce poměru úvěrů k HDP a všechny další relevantní proměnné nebo modely, v nichž dochází ke kombinaci proměnných, přičemž berou na vědomí skutečnost, že informace, které poskytují, mohou být zavádějící. Pověřené orgány by měly toto posouzení zohlednit, když činí závěr o udržitelnosti růstu úvěrů s cílem stanovit vhodnou sazbu proticyklické kapitálové rezervy. Užitečnost těchto proměnných a modelů by měla být pravidelně přehodnocována.
4. Zásada č. 4: (Rozpuštění rezervy) Pověřené orgány by měly proticyklickou kapitálovou rezervu rozpustit okamžitě, jakmile se objeví rizika. To může zmírnit procyklické chování úvěrových institucí tím, že jim to pomůže absorbovat ztráty, přičemž poskytování úvěrů do reálné ekonomiky zůstane nadále zachováno a budou splněny požadavky solventnosti. Pokud se rizika neobjeví a má se za to, že pominula, může být vhodnější kapitálovou rezervu rozpouštět postupně. Pokud pověřený orgán sníží stávající sazbu kapitálové rezervy, měl by orientačně určit období, po které se neočekává žádné zvýšení sazby kapitálové rezervy.
5. Zásada č. 5: (Komunikace) Pověřené orgány by měly vyvinout jednoznačnou strategii pro oznamování svých rozhodnutí o proticyklické kapitálové rezervě. V rámci této strategie by měly zavést mechanismus pro koordinaci s jinými pověřenými orgány a s ESRB. Ve vztahu ke klíčovému zúčastněným stranám a veřejnosti by rovněž měly zavést transparentní stabilní postupy a řádně vymezené komunikační kanály.
6. Zásada č. 6: (Uznání sazeb kapitálové rezervy) Kromě povinných ujednání týkajících se vzájemnosti vymezených v právních předpisech Unie by pověřené orgány měly obecně uznávat sazby proticyklické kapitálové rezervy uplatňované jinými členskými státy. Pověřené orgány by měly zvážit přeshraniční dopady neuznání sazby rezerv na expozice vůči jinému členskému státu přesahující povinnou úroveň. Pokud neuznají sazbu rezervy, kterou stanovil pověřený orgán jiného členského státu a která přesahuje povinnou úroveň, měly by pověřené orgány vyrozumět:
 - a) ESRB;
 - b) pověřený orgán, který sazbu rezervy stanoví;
 - c) ECB, pokud alespoň jeden z pověřených orgánů, které stanoví nebo neuznávají sazbu rezervy, pochází z členského státu, který se účastní jednotného mechanismu dohledu v souladu s nařízením (EU) č. 1024/2013.
7. Zásada č. 7: (Jiné makrobezpečnostní nástroje) Proticyklická kapitálová rezerva je součástí řady makrobezpečnostních nástrojů, které mají k dispozici orgány Unie. V rámci své strategie makrobezpečnostní politiky by pověřené orgány měly zvážit, kdy použít rezervu samostatně, kdy namísto rezervy použít jiné nástroje a kdy kombinovat použití rezervy s jinými nástroji.

Doporučení B – Pokyny k měření a výpočtu odchylky poměru úvěrů k HDP, výpočet referenční sazby kapitálové rezervy a orientační ukazatel kapitálové rezervy

1. Doporučuje se, aby pověřené orgány v souladu s pokyny BCBS čtvrtletně měřily a vypočítávaly standardizovanou odchylku poměru úvěrů k HDP, jak je uvedeno v části I přílohy tohoto doporučení.

2. Mají-li pověřené orgány za to, že jiný způsob měření a výpočtu odchylky poměru úvěrů k HDP by lépe odrážel specifika vnitrostátní ekonomiky, doporučuje se, aby tyto orgány kromě odchylky vypočtené podle odstavce 1 čtvrtletně měřily a vypočítávaly dodatečnou odchylku poměru úvěrů k HDP. Při výpočtu dodatečné odchylky poměru úvěrů k HDP se doporučuje, aby se pověřené orgány řídily těmito pokyny:
 - a) metoda pro měření a výpočet by měla odrážet odchylku poměru úvěrů k HDP od dlouhodobého trendu;
 - b) měření a výpočet by se měly opírat o empirickou analýzu údajů, které jsou relevantní pro příslušný členský stát;
 - c) jakékoli revize metody měření a výpočtu dodatečné odchylky poměru úvěrů k HDP by měly být založeny na důkladném přezkumu vypovídací hodnoty zvolené metody, pokud se týká její schopnosti signalizovat vznik rizik spojených s typem krize, k jejímž zmírnění je proticyklická kapitálová rezerva vytvořena.
3. Doporučuje se, aby pověřené orgány čtvrtletně vypočítávaly:
 - a) referenční sazbu kapitálové rezervy na základě standardizované odchylky poměru úvěrů k HDP v souladu s pokyny BCBS ve smyslu části II přílohy a případně buď
 - b) referenční sazbu kapitálové rezervy na základě standardizované odchylky poměru úvěrů k HDP, vypočtenou v souladu s metodikou, která se liší od metodiky vymezené v části II přílohy, pokud je tato metodika používána, nebo
 - c) referenční sazbu kapitálové rezervy na základě dodatečné odchylky poměru úvěrů k HDP, vypočtenou v souladu s metodikou, která se liší od metodiky vymezené v části II přílohy, pokud je dodatečná odchylka poměru úvěrů k HDP vypočítávána.
4. Pokud byla pro příslušné čtvrtletí kromě referenční sazby kapitálové rezervy v souladu s odst. 3 písm. a) vypočtena jiná referenční sazba kapitálové rezervy v souladu s odst. 3 písm. b) nebo c), doporučuje se, aby pověřené orgány pro účely směrnice 2013/36/EU jako orientační ukazatel kapitálové rezervy zvolily referenční sazbu kapitálové rezervy, která nejlépe odráží specifika příslušné vnitrostátní ekonomiky.
5. Doporučuje se, aby pověřené orgány jako součást informací, které doprovázejí oznámení sazby proticyklické kapitálové rezervy ve smyslu čl. 136 odst. 7 směrnice 2013/36/EU, na svých internetových stránkách čtvrtletně zveřejňovaly:
 - a) standardizovanou odchylku poměru úvěrů k HDP a odpovídající poměr úvěrů k HDP;
 - b) dodatečnou odchylku poměru úvěrů k HDP a odpovídající poměr úvěrů k HDP, pokud je prováděn jeho výpočet, a odůvodnění odchylek od vzorce v části I přílohy;
 - c) referenční sazbu kapitálové rezervy vypočtenou v souladu s odst. 3 písm. a);
 - d) případnou referenční sazbu kapitálové rezervy vypočtenou v souladu s odst. 3 písm. b) nebo c);
 - e) zdroje výchozích údajů a jiná relevantní metadata.
6. Doporučuje se, aby pověřené orgány jako součást informací, které doprovázejí oznámení sazby proticyklické kapitálové rezervy ve smyslu čl. 136 odst. 7 směrnice 2013/36/EU, odůvodnily odchylky od:
 - a) zvoleného měření a výpočtu odchylky poměru úvěrů k HDP ve smyslu odstavců 1 a 2, včetně všech jeho složek;
 - b) zvoleného výpočtu referenční sazby kapitálové rezervy uvedeného v odstavci 3;
 - c) zvoleného orientačního ukazatele kapitálové rezervy ve smyslu odstavce 4.

Doporučení C – Pokyny k proměnným, které ukazují vznik systémového rizika spojeného s obdobími nadměrného růstu úvěrů

1. S cílem přijmout informované rozhodnutí o vhodné sazbě proticyklické kapitálové rezervy se doporučuje, aby pověřené orgány kromě odchylky poměru úvěrů k HDP zohledňovaly též řadu kvantitativních a kvalitativních informací, které ukazují vznik systémového rizika spojeného s obdobími nadměrného růstu úvěrů.
2. Při posuzování kvantitativních informací by pověřené orgány měly sledovat řadu proměnných, které ukazují vznik cyklického systémového rizika. Pokud jsou tyto proměnné k dispozici v členských státech, měl by tento soubor obsahovat tyto proměnné:
 - a) údaje o případném nadhodnocení cen nemovitostí (např. poměr ceny a výnosu u komerčních a rezidenčních nemovitostí, cenové mezery a míry růstu);
 - b) údaje o úvěrovém vývoji (např. reálný růst celkových úvěrů nebo reálný růst bankovních úvěrů, odchylky od trendu deflované úrovně M3);
 - c) údaje o vnější nerovnováze (např. saldo běžného účtu v poměru k HDP);
 - d) údaje o síle bankovních rozvah (např. pákový poměr);
 - e) údaje o dluhovém zatížení soukromého sektoru (např. poměr nákladů na obsluhu dluhu vůči příjmům);
 - f) údaje o případném špatném ocenění rizika (např. cenový růst nemovitostí);
 - g) údaje odvozené z modelů, které kombinují odchylku poměru úvěrů k HDP a výběr shora uvedených hodnot.
3. Jsou-li tyto proměnné v členských státech k dispozici a pro členské státy relevantní, doporučuje se, aby pověřené orgány na svých internetových stránkách čtvrtletně zveřejňovaly alespoň jeden z údajů uvedených v odst. 2 písm. a), b), c), d), e) a f), a to jako doprovodné informace k oznámení sazby proticyklické kapitálové rezervy ve smyslu čl. 136 odst. 7 směrnice 2013/36/EU.

Doporučení D – Pokyny k proměnným, které ukazují, že kapitálová rezerva by měla být zachována, snížena či zcela rozpuštěna

1. S cílem přijmout informované rozhodnutí o vhodné sazbě proticyklické kapitálové rezervy se doporučuje, aby pověřené orgány zohlednily celou řadu kvantitativních a kvalitativních informací, které ukazují, že kapitálová rezerva by měla být zachována, snížena či zcela rozpuštěna.
2. Při hodnocení kvantitativních informací by pověřené orgány měly sledovat soubor proměnných, které ukazují, zda by kapitálová rezerva měla být zachována, snížena či zcela rozpuštěna. Pokud jsou tyto proměnné v členském státě k dispozici, měl by tento soubor obsahovat tyto proměnné:
 - a) údaje o zátěži na trzích bankovního financování (např. rozpětí LIBOR-OIS (jednodenní indexové swapy), prémie bankovních swapů úvěrového selhání);
 - b) údaje, které ukazují obecnou systémovou zátěž (např. složený ukazatel, který měří zátěž ve vnitrostátním finančním systému nebo ve finančním systému EU a kterým je například ukazatel ECB „CISS“ („Composite Indicator of Systemic Stress“ – složený ukazatel systémové zátěže)).
3. S cílem rozhodnout o zachování, snížení nebo úplném rozpuštění kapitálové rezervy se doporučuje, aby pověřené orgány ve vyšší míře používaly svůj úsudek při sledování proměnných podle odstavce 2.
4. Jsou-li tyto proměnné v členských státech k dispozici a pro členské státy relevantní, doporučuje se, aby pověřené orgány na svých internetových stránkách čtvrtletně zveřejňovaly alespoň jednu z proměnných uvedených v odst. 2 písm. a) a b), a to jako doprovodné informace k oznámení sazby proticyklické kapitálové rezervy ve smyslu čl. 136 odst. 7 směrnice 2013/36/EU.

ODDÍL 2 PROVÁDĚNÍ

1. Výklad pojmů

1. Pro účely tohoto doporučení se rozumí:

- a) „pověřeným orgánem“ veřejný orgán nebo subjekt, který byl pověřen členským státem v souladu s čl. 136 odst. 1 směrnice 2013/36/EU nebo ECB v souladu s čl. 9 odst. 1 nařízení (EU) č. 1024/2013;
- b) „referenční sazbou kapitálové rezervy“ sazba proticyklické kapitálové rezervy vypočtená podle doporučení B.3;
- c) „orientačním ukazatelem kapitálové rezervy“ referenční sazba kapitálové rezervy zvolená v souladu s doporučením B.4;
- d) „odchylkou poměru úvěrů k HDP“ odchýlení poměru úvěrů k HDP od dlouhodobého trendu v daném členském státě;
- e) „standardizovanou odchylkou poměru úvěrů k HDP“ se rozumí odchylka poměru úvěrů k HDP měřená a vypočtená v souladu s doporučením B.1;
- f) „doplňkovou odchylkou poměru úvěrů k HDP“ se rozumí odchylka poměru úvěrů k HDP měřená a vypočtená v souladu s doporučením B.2;
- g) „sazbou proticyklické kapitálové rezervy“ sazba, kterou instituce musí uplatňovat za účelem výpočtu proticyklické kapitálové rezervy, jež je stanovena konkrétně pro danou instituci v souladu s články 136 a 137 směrnice 2013/36/EU, případně ji stanoví příslušný orgán třetí země.

2. Příloha tohoto doporučení tvoří jeho nedílnou součást. V případě nesouladu mezi hlavním textem a přílohou má přednost hlavní text.

2. Prováděcí kritéria

1. Příjemci doporučení se vyzývají, aby informovali o opatřeních, která přijali v reakci na toto doporučení, nebo aby náležitě zdůvodnili případnou nečinnost. Jejich zprávy by měly zahrnovat přinejmenším:

- a) informace o podstatě a časovém rámci přijímaných opatření;
- b) odhad účinnosti přijímaných opatření z pohledu cílů sledovaných tímto doporučením;
- c) podrobné zdůvodnění nečinnosti či jakéhokoli odchýlení od tohoto doporučení, a to včetně zdůvodnění případného prodlení.

3. Časový rámec pro návazné kroky

1. Příjemci doporučení se vyzývají, aby v souladu s níže uvedenými odstavci informovali ESRB, Radu a Komisi o opatřeních, která přijali v reakci na toto doporučení, nebo aby náležitě zdůvodnili případnou nečinnost.

2. Příjemci doporučení se vyzývají, aby do 30. června 2016 ESRB, Radě a Komisi zaslali zprávu, v níž vysvětlí, jaká opatření přijali za účelem dosažení souladu s tímto doporučením. Doporučená opatření by se měla uplatňovat od data, od něhož členské státy vyžadují, aby úvěrové instituce v jejich jurisdikci udržovaly proticyklickou kapitálovou rezervu stanovenou konkrétně pro danou instituci v souladu s článkem 130 směrnice 2013/36/EU. Zpráva by měla obsahovat podrobné údaje o opatřeních, která byla od tohoto data přijata.

3. Příjemci doporučení se vyzývají, aby zprávu, v níž vysvětlují, jaká opatření přijali za účelem dosažení souladu s tímto doporučením, zasílali každé tři roky.

4. Generální rada rozhodne o tom, kdy je třeba toto doporučení přezkoumat či aktualizovat s ohledem na zkušenosti se stanovením kapitálových rezerv v souladu se směrnicí 2013/36/EU nebo s ohledem na vývoj mezinárodně uznávaných postupů.

4. Sledování a hodnocení

1. Sekretariát ESRB:

- a) napomáhá příjemcům doporučení mimo jiné tím, že usnadňuje koordinované podávání informací, poskytuje jim příslušné vzory a v případě nutnosti upřesňuje formy a lhůty pro následné podávání informací;
 - b) ověřuje provádění návazných kroků ze strany příjemců doporučení, a to mj. i poskytnutím pomoci na jejich žádost, a informuje o návazných krocích generální radu prostřednictvím řídicího výboru.
2. Generální rada posuzuje přijatá opatření a zdůvodnění oznámená příjemci doporučení a případně rozhoduje o tom, že toto doporučení nebylo zohledněno a jeho příjemci dostatečně nezdůvodnili svou nečinnost.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 18. června 2014.

Předseda ESRB

Mario DRAGHI

PŘÍLOHA

ČÁST I

METODIKA PRO MĚŘENÍ A VÝPOČET ODCHYLKY POMĚRU ÚVĚRŮ K HDP V SOULADU S POKYNY BCBS

Standardizovaná odchylka poměru úvěrů k HDP, která je označena jako GAP_t , se měří a vypočítává takto:

$$GAP_t = RATIO_t - TREND_t$$

kde:

t = datum na konci období, přičemž obdobím je jedno čtvrtletí;

$RATIO_t$ = $(CREDIT_t / (GDP_t + GDP_{t-1} + GDP_{t-2} + GDP_{t-3})) \times 100 \%$;

GDP_t = hrubý domácí produkt členského státu, v němž je pověřený orgán, za čtvrtletí t ;

$CREDIT_t$ = plošný údaj o stavu úvěrů poskytnutých soukromému nefinančnímu sektoru v členském státě, v němž je pověřený orgán, ke konci čtvrtletí t ;

$TREND_t$ = rekurzivní Hodrick-Prescottův filtrovaný trend hodnoty $RATIO$ s hladkostním parametrem, lambda ve výši 400 000 (*).

(*) Hodrick-Prescottův filtr je standardní matematický nástroj používaný v makroekonomii ke zjištění trendu proměnné v průběhu času. Je použit ve všech standardních statistických balíčcích. Jednostranný rekurzivní Hodrick-Prescottův filtr zajišťuje, že pro výpočet trendu se používají pouze informace, které jsou k dispozici v každém časovém okamžiku. Hladkostní parametr, který je v technické literatuře obecně nazýván lambda, je nastaven na hodnotu 400 000 tak, aby zachytil dlouhodobý trend chování poměru úvěrů k HDP.

ČÁST II

METODIKA PRO VÝPOČET REFERENČNÍ SAZBY KAPITÁLOVÉ REZERVY V SOULADU S POKYNY BCBS (*)

Výše referenční sazby kapitálové rezervy (vyjádřená jako procento rizikově vážených aktiv) je nula, pokud je odchylka poměru úvěrů k HDP nižší než nižší prahová hodnota nebo je-li této nižší prahové hodnotě rovna. Poté se lineárně zvyšuje s odchylkou poměru úvěrů k HDP, až referenční sazba kapitálové rezervy dosáhne své maximální výše, když odchylka poměru úvěrů k HDP dosáhne nebo přesáhne vyšší prahovou hodnotu.

Vyjádřeno formálními pojmy:

je-li $GAP_t \leq L$, je referenční sazba kapitálové rezervy nula,

je-li $GAP_t \geq H$, je referenční sazba kapitálové rezervy 2,5 %,

mezi L a H je referenční sazba kapitálové rezervy lineárně interpolována a je rovna $(0,3125 \times GAP_t - 0,625)$

kde:

GAP_t je odchylka poměru úvěrů k HDP, která je definována v části I přílohy;

$L = 2$ procentní body je nižší prahová hodnota;

$H = 10$ procentních bodů je vyšší prahová hodnota.

(*) Zatímco referenční sazby kapitálové rezervy se lineárně zvyšují v souladu s HDP, a mohou tak nabývat hodnot mezi nulou a 2,5 %, čl. 136 odst. 4 směrnice 2013/36/EU stanoví, že sazba kapitálové rezervy stanovená pověřeným orgánem se nastavuje postupně po 0,25 procentního bodu nebo násobcích 0,25 procentního bodu.